

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Rok I. Nr. 143

Włocławek, środa 26 czerwca 1946 roku.

Cena 3 złote

„Pójdźcie do urn głosowania ludowego i odpowie trzy razy „tak“ kwiat naszego narodu, związana z ludem i z dziełem postępu, nasza inteligencja, nasze nauczycielstwo, nasi inżynierowie i technicy, nasi lum/marże kultury, nauki i sztuki. Bo nigdy jeszcze inteligencja polska nie miała tak bogatego pola do pracy dla ludu i tak nieskrepowanych możliwości rozwoju, jakie ma dziś“.

(Z przemówienia pułk. Zambrowskiego członka prezydium KRN).

„Wszystkie trzy pytania referendum, które są mikrozerwalne, można streścić w jednym prostym pytaniu, jakie dzisiaj stoi przed całym narodem: „Czy chcesz by Polska istniała i szła naprzód“.

„Nie“ — odpowiada niemiec. „Nie“ — odpowiada płatny sługa kapitału zagranicznego. „Nie“ — odpowiada były obszarnik i kapitalista.

„Nie“ — odpowiada wróg Polski. „Nie“ — odpowiada bratobójca, pragnący wojny domowej w narodzie.

Każdy uczciwy człowiek w Polsce, który pragnie jej rozwoju i wolności, odpowie jednak „TAK“!

(Z przemówienia marszałka Roli-Zymierskiego).

Marszałek Maciej Rataj symbol jedności ruchu ludowego

Rzadko który działacz ludowy w Polsce cieszył się tak wielką poczytnością, otoczony był tak wielkim szacunkiem jak Maciej Rataj. Okres jego najbardziej wyteżonej pracy przypada na lata 1919—1939. Celem życia Macieja Rataja, późniejszego Marszałka Sejmu, był rozwój i zjednoczenie sił ludowych w Polsce. Po odzyskaniu niepodległości ruch ludowy przybrał na sile, ale równocześnie ujawniał tendencje rozłamowe. Ujawniają się tendencje niektórych posłów PSL Piast manewrowania na prawo, co najwięcej zaznaczyło się w postawie wobec zagadnienia reformy rolnej.

Przy każdej nadarzającej się sposobności Maciej Rataj podkreśla konieczność jednolitości ruchu ludowego, gdyż wszelkie rozbijectwo paraliżowało konieczne osiągnięcia i szło na rękę mobilizującym się siłom wstecznicwa. Fundamentalnym wędług Rataja był postulat obrony reformy rolnej i zwalczanie Senatu. Zmuszony po przewrocie majowym do obrony sprawy ludowej, narażony na ataki sanacji nieprzebiegającej w środkach, Rataj osiąga największy sukces: dzięki jego nieustającej pracy, jego nieustającym wyjaśnieniom konieczności konsolidowania ruchu ludowego w 1930 roku dochodzi do połączenia klubów, a w 1931 roku do fuzji trzech stronnictw chłopskich. 1935 r. w lutym staje na czele N. K. W. Stronnictwa Ludowego przechodząc do czynnej opozycji przeciwko Sanacji. Z trybuny sejmowej oświadcza się przeciw narzuconej przez Sanację nowej Konstytucji oraz ogłasza bojkot wyborów nowego Prezydenta na nadzwyczajnym kongresie stronnictwa 14 lipca 1935 roku. Mimo ataków ze strony kół sanacyjnych zmierzających do rozbitcia ruchu ludowego, Rataj swoim wpływem, swoją powagą likwiduje próby rozłamów w zarodku.

W kumanii się Sanacji z Niemcami Rataj dostrzega niebezpieczeństwo zagrażające Niepodległości Państwa i nieustepliwą walkę z re-

zimem sanacyjnym prowadzi teraz w imię postulatów ludowych i walki z niebezpieczeństwem hitlerowskim. Jedną z najpiękniejszych kart jego życia to organizowanie generalnego strajku mas chłopskich w 1937 roku.

Najazd niemiecki w 1939 roku zastaje go na posterunku w stolicy. Pozostaje w niej i wtedy gdy, po szosie zaleszczyckiej sunęły limuzyny uwożące zagranicę tych, którzy zapomnieli o pierwszym kardynalnym warunku odpowiedzialnych za losy państwa: Wytrwania na posterunku. W tym czasie, gdy tamci bezpieczni, niezagrożeni przez okupanta rozpoczęli snuć dalekosieżnych niere-

alnych planów, były Marszałek Sejmu Maciej Rataj uważał siebie nadal za wykonawcę woli ludu polskiego, sromotnie opuszczonego przez własny rząd.

Nie bacząc na grożące mu zewsząd niebezpieczeństwo, gromadzi koło siebie przyjaciół i tych wszystkich, którzy nie opuścili rąk po klęsce i nie zamierzają zaprzestać walki. Od razu zaczyna sprawnie działać tajna organizacja ruchu ludowego.

Gestapo przeprowadza w tym czasie aresztowania, do więzienia dostają się czołowe jednostki wszelkich dziedzin życia politycznego, publicznego, w pierwszym rządzie Maciej

Rataj. Po upływie paru tygodni wypuszczają go z więzienia, by wkrótce po tym aresztować go nanowo. Tym razem nie wróci już do swojej umiłowanej pracy dla ludu polskiego.

Dnna 21 czerwca 1946 roku minęło 6 lat odkąd Maciej Rataj z szeregiem współtowarzyszy niedoli jak: Niedziałkowski i inni poniósł śmierć męczeńską w Palmirach.

Całe jego życie było pasmem walk w obronie ludu, z którego sam pochodził. Śmiercią swoją zadokumentował wierność w obronie swych najwyższych ideałów, jakim były dla niego prawa Ludu i zjednoczenie całego ruchu chłopskiego w jednej nieugiętej masie.

O czym myślał człowiek tego pokroju co Maciej Rataj idąc na śmierć męczeńską, on który dobrowolnie został, który nie skrył się za granicą, by uniknąć prześladowań.

Wierzył niezłomnie, że trud jego życia poświęconego bez reszty sprawie chłopskiej, sprawie Polski Ludowej nie poszedł na marne.

Wierzył, że śmierć jego i towarzyszy będzie pomostem dla tych, którzy będą na nowo podejmowali walkę do upadłego z okupantem. I z całą pewnością wierzył w to, że śmierć jego przyczyni się do zespolenia, do dalszego scalenia ruchu chłopskiego w Polsce.

Maciej Rataj nie umierał za jedno stronnictwo, lecz za cały naród Polski, za Ojczyznę. I dlatego jest własnością całego polskiego narodu, a nie jednego tylko stronnictwa. Prowadzona przez PSL rozgrywka o to, kto miał chować Macieja Rataja: państwo, czy też PSL, były nie na miejscu i uwłaczały pamięci tego wielkiego bojownika, który walczył o jedność i wspólnotę wszystkich stronnictw ludowych. Rataj nie należał do ludzi, którzy rozdzielają, lecz do ludzi, którzy łączą.

Możemy być pewni, że gdyby dzisiaj żył Maciej Rataj sprawy chłopskie potoczyłyby się inną koleją.

Franciszka Bzamaowa.

Niemcy wierzą w powrót nad Odrę i Nyse

BERLIN (SAP). Sprawa zachodnich granic Polski stała się znowu przedmiotem ordynarnej napaści na łamach dziennika berlińskiego „Der Kurier“.

„Der Kurier“, podaje w wątpliwość zdolność Polski co do zagospodarowania i zaludnienia zajętych na zachodzie ziem, a rozpatrując problem uchodźców dodaje, że nie chcą się onj uznać za przesiedleńców, lecz tylko za czasowo wysiedlonych, gdyż

wierzą w powrót tych ziem do Niemiec. Pisząc o jakimś przedstawicielu Szwedzkiego Czerwonego Krzyża, który miał zwiedzić polskie Ziemie Zachodnie, niemieckie pismo stwierdza, że Szwed ten widział jakoby przestrzenie Prus Wschodnich są nieobsiane i niezaludnione. Cel tej całej, szytej grubymi nićmi pogoebelsowskiej propagandy jest jasny: podżegać Niemców do akcji, przeciw Polsce.

Złoto polskie wróci do kraju

LONDYN (Obsł. wł.). W dniu wczorajszym w Londynie został podpisany układ polsko-angielski w przedmiocie długów wojennych. Na podstawie tego układu z 7 milionów funtów szterlingów w złocie znajdujących się w W. Brytanii do Polski

wrócą 4 miliony w złocie. Długi wojenne zostaną zawieszone. Zadłużenie Polski z 32 milionów zostało zmniejszone na 10 milionów, które Polska zobowiązała się spłacić w ciągu 15 lat.

Nowy rząd we Francji

PARYŻ (Obsł. wł.). Premier Bidault powołał nowy gabinet. W skład rządu wchodzi: 9 postępowych katolików, 7 komunistów i 6 socjali-

stów. Wicepremierami zostali Thorez (komunista) i Gouin (socjalista). Premier Bidault zachował dla siebie tekę ministra spraw zagranicznych.

Polaka znak — trzy razy „TAK“!

Greiser – porywaczem polskich dzieci

Trybunał rozpoczął przesłuchiwanie świadków na dowód niemieczenia dzieci polskich.

Jako pierwszy staje świadek Ludwik Mikołajczyk. Opowiada o sposobach uprowadzenia dzieci polskich do Niemiec.

Następny świadek Bronisława Ewarowska mówi o zabraniu jej

7-letniej córki

Zabrana została mimo gorączki i do dnia dzisiejszego matka nie ma żadnej o niej wiadomości. Dzieci były badane w urzędzie czystości rasy. Oglądano je z profilu, badano ich krew.

Z kolei prezes Bzowski odczytuje list Mariana Gabskiego, dziecka które wróciło z Niemiec.

„W 1943 roku przyszła do nas Niemka kontrolerka i zabrała mnie do Obornik. Tam jakiś SS-man oglądał mnie i oddał siostrze. Później pojechaliśmy na dworzec. Dzieci było dużo. Matkom nie pozwolili nas odprowadzić. Pociąg zawiózł nas do Kalisza, gdzie

TRZYMANO NAS W KLASZTORZE.

Potem przewieziono nas do Salzburga, gdzie zakazano nam mówić po polsku. Potem musieliśmy podpisać Volkskarty.

Na salę wchodzi nowy świadek dwunastoletni Ryszard Tłoczyński.

„Mama moja była wywieziona do Niemiec. Miałem lat 8 gdy wywieziono mnie do Obornik. Babcię, która mnie wychowywała zastraszone rozstrzelaniem o ile nie zawiezie mnie do Obornik. Potem przewieziono mnie do Kalisza, gdzie nas było

160 DZIECI.

Z Kalisza wywieziono nas do Oberwaldu, gdzie chodziliśmy do niemieckiej szkoły. Był tam taki SS-man, który straszył nas, że będzie bił, jeżeli nie będziemy umieli mówić po niemiecku! Mówiono nam, że mamy

ZAPOMNIEĆ O POLSCE.

Powiedziano nam, że Polska skończyła się.

Świadek Barbara Mikołajczyk, lat 10 zeznaje:

„Zabrali nas z domu przy ul. Kopernika z Łodzi.

MAMUSIA UMARŁA,

bo zaziębiła się w przymusowej kąpieli niemieckiej. Potem byłam zabrana przez komisję i wywieziona do Niemiec.

Sędzia odczytuje list małego pastuszka.

„Mnie zabrali wprost z pastwiska, badali i wywieźli do Niemiec.

Greiser przez cały czas zeznań dzieci pilnie najważniejsze momenty notuje.

Prokurator Sawicki odczytuje list Himlera do Greisera.

„Kochany Towarzyszu partyjny Greiser!

W związku ze sprawą o której ustnie rozmawialiśmy, uważam za słuszną, by dzieci dobrych rodzin polskich

BYŁY ZABRANE

do schronisk, celem germanizacji. Dzieci chore winny być oddane sportem rodzicom.

Po odczytaniu tego listu Greiser wstaje i zabiera głos i stwierdza, że że aczkolwiek nie może potępić zeznań świadków musi jednak podkreślić, że jego zdaniem germanizowa-

nie było niemożliwe. Przez swoją 5-0 letnią działalność na terenie Warthegau udowodnić chciał, że był przeciwny germanizacji. (Na sali wybuch śmiech).

Wówczas prokurator przytacza odczyt Greisera, wygłoszony w Kilonii 10 czerwca 1942 roku. Jedną z tez odczytu było iż

ZNIEMCZENIE KRAJU WARTY

oznacza, że żaden inny naród prócz narodu niemieckiego nie ma prawa tu mieszkać.

— Czy oskarżony miał podstawy prawne do zabierania dzieci polskich?—pyta prokurator Siewierski.

Greiser przegląda nerwowo dokumenty, ogląda swe podpisy i stwierdza, że tylko ogólne, zasadnicze administracyjne zagadnienia były mu znane, zaś formy praktyczne — nie.

Z chwilą, gdy prokurator omawia przemówienie Greisera do odczytu Himlera, w którym Greiser wykazał dowód pełnej zgody z Himlerem do polityki narodowościowej, Greiser

OPUSZCZA GŁOWĘ.

Z kolei sąd przystępuje do dalszego badania świadków.

Świadek Czesław Staniszewski stwierdza, że z winiarni jego na rozkaz Greisera zabrano mu około 100 tysięcy butelek wina i przewieziono do prywatnego mieszkania Greisera w Ludwikowie.

Św. Duczmała Czesław, b. więzień 7 fortu, stwierdza, że pewnego dnia przybył do fortu Greiser i zapytał świadka po niemiecku za co jest aresztowany. Duczmała odpowiedział po polsku: „Za to, że jestem Polakiem“.

Greiser wówczas krzyknął:

Z konferencji czterech

PARYŻ (Obsł. wł.). Na wczorajszej konferencji przewodniczył minister Byrnes. W czasie obrad przedpołudniowych odrzucono żądanie Austrii w przedmiocie wyrównania granicy austriacko-włoskiej. Prawdopodobnie Austria otrzyma pewne uprawnienia kolejowe na linii łączącej Tyrol południowy z Tyrolem północnym.

W sprawie granicy włosko-francuskiej nie osiągnięto porozumienia.

Kongres Międzynarodowej Federacji Związków Zaw.

MOSKWA (Obsł. wł.). W Moskwie rozpoczął obrady Kongres Międzynarodowej Federacji Związków Zawodowych. Przewodniczy Kongresowi przedstawiciel Związków Zawodowych Wielkiej Brytanii.

Na wstępie podkreślono, że Międzynarodowa Federacja jest jedyną organizacją zdolną przeciwstawić się zdecydowanie wszelkim zakusom podjęcia nowej wojny.

300 tysięcy ton nawozów sztucznych

WARSZAWA (Obsł. wł.). Na jesieni zostanie rozdzielone pomiędzy rolników 300 tysięcy ton nawozów sztucznych.

Ogromny ten przydział staje się możliwy przede wszystkim dzięki wzmoczeniu produkcji krajowej nawozów sztucznych. Duże znaczenie

„TY POLSKA ŚWINIO

i tak zginiesz jak pies“.

Profesor uniwersytetu poznańskiego Tadeusz Silnicki opowiada o brutalności niemieckich podczas wysiedlań. Metody Niemców przypominały czasy Nerona. O 2-giej w nocy przybyli Niemcy do jego mieszkania. Kazano mu opuścić mieszkanie w ciągu 15 minut. Matka świadka

STARUSZKA 75-LETNIA

ciężko chora, ze sparaliżowaną nogą nie mogła się ruszyć z łóżka. Żołnierze celowali do niej z karabinów, chcąc się przekonać, czy rzeczywiście jest chora. Wreszcie położono chorą na dywanie i przeniesiono ją do samochodu. W czasie wysiedlenia zabrali świadkowi wszystkie pieniądze i kosztowności. Byli bezlitośni, natomiast zainteresowali się losem kanarka w klatce, któremu kazali zostawić żywność.

Świadek Żurawski, który ocalał się szczęśliwie z getta łódzkiego i pracował w Chełmnie w krematorium zeznał, że swego czasu przybył do Chełmna Greiser i oglądając miejsce masywnych straceń

POKLEPAŁ SS-MANA

po ramieniu, chwając, że robota idzie dobrze.

Następny świadek dr. Michał Ilczyński opisuje sposoby lecznictwa stosowane w czasie okupacji wobec ludności polskiej. Chorzy Polacy byli uznawani przez niemieckich doktorów za zdolnych do pracy. Dla Polaków brak było lekarstw. Nie przyjmowano ubezpieczonych Polaków do szpitali.

Po powyższym zeznaniu rozprawę odroczone do dnia następnego.

Datownik okolicznościowy

GDĄSK (Obsł. wł.). Dyrekcja Okręgu Poczty i Telegrafów w Gdańsku komunikuje:

Z okazji głosowania ludowego zostały wydane specjalne datowniki propagandowe z hasłem:

30 czerwca głosowanie ludowe, wszyscy do urn!

którymi Urzędy pocztowe Gdańsk 2 i Bydgoszcz 1 będą stemplować do dnia 30 czerwca 1946 r. włącznie t. j. do dnia głosowania ludowego wszelkie przesyłki listowe, nadawane na terenie miast Gdańska i Bydgoszczy.

Ponadto odciskami tych datowników będą zaopatrywane blankiety telegramów, doręczonych na terenie obu wymienionych miast.

W sprawie Muftiego

KAIR (Obsł. wł.). Ambasador W. Brytanii w Egipcie zwrócił się do premiera Sidky Paszy z żądaniem, aby rząd Egiptu zapewnił, iż Wielki Mufti w czasie swego pobytu w Egipcie nie będzie zajmował się politycznymi sprawami Bliskiego Wschodu.

Projekt Anglii odrzucony

NEW DELHI (Obsł. wł.). Partia Kongresowa odrzuciła wniosek W. Brytanii w sprawie utworzenia Tymczasowego rządu Indii.

Wspólna odezwa

WARSZAWA (Obsł. wł.). PPR, PPS, SD, SL, Sam. Chłop., KC Zw. Zaw. i nowe stronnictwo PSL—Wyzwolenie wydały wspólną odezwę do narodu polskiego w przedmiocie referendum.

Tsaldaris zwraca się do opozycji

ATENY (Obsł. wł.). Premier grecki Tsaldaris zwrócił się do przedstawicieli opozycji z propozycją wzięcia udziału w mającym nastąpić na jesieni referendum.

Port w Szczecinie pracuje

SZCZECIN (Obsł. wł.). 17 czerwca przybył do Szczecina szwedzki statek M.S. „Ruth“ i wyładował na Nabrzeżu Zachodnim 491 ton celulozy dla Polskiego Towarzystwa Handlu Włókienniczego z przeznaczeniem dla Wrocławia.

Jest to pierwszy transport towarów wyładowany w porcie szczecińskim.

Wniosek Polski odrzucony

NOWY JORK (Obsł. wł.). Wniosek Polski w sprawie zerwania stosunków z rządem gen. Franco przez Radę Bezpieczeństwa został odrzucony. Za wnioskiem głosowały: Polska, Rosja, Francja i Meksyk. Przeciwno wnioskowi głosowało 7 państw.

W związku z powyższym ambasador Lange postawił nowy wniosek, aby sprawa hiszpańska pozostała na porządku dziennym Rady i aby w terminie do dnia 1 września Rada

wypowiedziała się jakie kroki zamierza podjąć w stosunku do rządu gen. Franco. Posiedzenie Rady zostało odroczone do dnia następnego

Przed próbą bomby atomowej

NOWY JORK (Obsł. wł.). z Honoru wyruszył okręt wiozący obserwatorów, którzy będą świadkami największego doświadczenia naukowego w dziejach ludzkości — wybuchu bomby atomowej.

Doświadczenie to odbędzie się dnia 1 lipca. Bomba zrzucona zostanie na 75 okrętów, na których, jak już donosiliśmy znajdować się będzie wiele zwierząt, które przeznaczone zostały do przeprowadzenia doświadczeń.

Bomba będzie taka sama jak zrzucona swego czasu na Nagasaki. Bezpośrednio potem druga bomba wybuchnie nad powierzchnią oceanu.

RYTM KUJAW

Kronika

Z POWIATU WŁOCŁAWSKIEGO.

Bręczew. Do zagrody Wojciecha Kędzińskiego, zam. w Bręczewie, gm. Kłóbka, zniemacka wtargnęło kilku osobników.

Po sterylizowaniu domowników, zabrali 5 tys. zł. gotówką, garderobę, obuwie, a następnie udali się w nieznanym kierunku.

Za bandytami wszczęto poszukiwania.

Warząchewka. Ucieczka bandyty. Dnia 12 bm. podawaliśmy do wiadomości, że wkrótce przed Sądem Specjalnym we Włocławku stanie groźny herszt bandy, Jan Lewandowski, ur. 1. 12. 1926 r. zam. w Lubrańcu, pow. włocławskiego.

Lewandowski miał na sumieniu 7 napadów z bronią w ręku.

Sprawa Lewandowskiego została wydzielona; miał być sądzony sam a następnie dopiero wspólnie pozostali członkowie bandy.

Lewandowski transportowany był przez 2 funkcjonariuszy M. O. z Łodzi do Włocławka. W pewnym momencie pod Warząchewką koło lasu wyskoczył oknem z pociągu i zbiegł.

Pomimo strzałów i natychmiastowego zatrzymania pociągu, bandyty nie ujęto.

Za zbiegiem wszczęto energiczne poszukiwania.

(md.).

Głosowanie ludowe — aktem państwowym. W dalszym ciągu w związku z nadchodzącym głosowaniem ludowym, starosta powiatowy ob. K. Kubski, odbył z przedstawicielami gromad wiejskich w gminach: Dobiegniewo, Łęg i Wieniec, zebrania, mając na celu wyjaśnienie roli głosowania ludowego, jako aktu państwowego.

Zebrania wyjaśniające, cieszą się ogólną frekwencją.

Zebrani z wielkim zainteresowaniem poruszali sprawy dotyczące rolnictwa. (md.).

Dąbie. W ub. niedzielę w Dąbiu, gm. Falborz, staraniem Komitetu Międzypartyjnego, przy udziale przeszło 300 osób, odbył się wiec, w związku z referendum ludowym.

Na wiecu przemawiali ob. ob. wicestarosta Czekański z ramienia PPS-u, Popek i Połaniecki z PPR-u.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że na wiecu większą część stanowiły kobiety, które z wielkim zainteresowaniem słuchały przemówień prelegentów. (md.).

Wiece i zebrania w pow. włocławskim. W ub. m. na terenie powiatu w związku z referendum ludowym i PPOK odbyły się wiece i zebrania w następujących miejscowościach: w Kowalu, Kłotnie, Kłobsku, Lubieniu (5 maja), Kruszynie, Śmiłowicach, Chodczu, Choceniu, Boniewie (12 maja), Lubrańcu, Zgłowiączce, Kłobi (19 maja), Brześciu Kujawskim, Wieniu, Dobiegniewie, Dąbiu (26 maja). W sprawie referendum ludowego: w Przedczu, Chodczu, Choceniu Śmiłowicach, Boniewie, Kruszynie (10 czerwca), Brześciu Kujawskim, Lubrańcu, Kłotnie (poselskie 16 czerwca), Wieniu, Różinowie, Dobiegniewie, Dąbie Wielkim, Dąbiu i Brześciu Kujawskim (23 czerwca).

(md.).

DOBIEGNIEWO.

Gminna Rada Narodowa w Dobiegniewie na ostatnim swym. posiedzeniu, uchwaliła założyć bibliotekę publiczną. Z biblioteki będą mogli korzystać mieszkańcy całej Gminy Dobiegniewo.

Na zapoczątkowanie zakupu książek, przeznaczono sumę 4.520 zł. osiągnięte ze zbiórki w dniu 1 i 3 maja r. b.

Oby inne gminy poszły przykładem Dobiegniewa.

(md.).

LUBRANIEC.

Dotychczasowy burmistrz m. Lubrańca, ob. Bromberkowski, ustąpił z zajmowanego stanowiska. Komisarzem burmistrzem miasta, mianowany został ob. Mieczysław Janicki.

(md.).

Radiofonizacja. Dotychczas na terenie powiatu włocławskiego odborników radiowych zarejestrowano: w Brześciu Kujawskim — 52, w Lubrańcu, ob. Bromberkowski, ustąpił z Lubieniu — 34, w Chodczu — 31, w Choceniu — 22, w Przedczu — 19.

Głośników radiowych: w Choceniu — 279, w Kowalu 135, w Przedczu — 101.

Ogółem odborników radiowych — 232. Głośników radiowych — 515.

Detektorów zarejestrowano tylko 9 sztuk.

(md.).

840 mtr. materiału. Komenda Pow. Str. Póz. z por. Izyckim na czele, w bm. rozprowadziła w powiecie 840 mtr. materiału mundurowego i bieliznianego dla członków straży pożarnych.

Przydział powyższy Komenda otrzymała od władz wojewódzkich. Podkreślić należy, że przydział powyższy zaspokoi tylko pewną część faktycznych potrzeb.

(md.).

Z POWIATU NIESZAWSKIEGO.

Aleksandrów Kujawski. Min. Aprozacji i Handlu stwierdziło, że starostwo nieszawskie w Aleksandrowie w okresie od m. lutego do września ub. r. pobrało z gorzelnii 24,875, 81 litrów spirytusu i rozdysponowało go bezprawnie, narażając Skarb Państwa na straty w sumie 18 milionów złotych.

Starosta 45-letni Wiktor Ignatowicz, mimo otrzymanych instrukcji, nie zastosował się do nich w dalszym ciągu.

B. starosta Ignatowicz działał również z chęci osiągnięcia osobistych korzyści materialnych. Świadek Janowski zeznał, że b. starosta dał mu raz 30 litrów spirytusu a drugi raz 34 litry spirytusu, dla fabrykacji likieru, który następnie polecił sobie osobiście doręczyć.

Starosta nie wyliczył się z 4.500 zł. które pobrał ze spółdzielni w Nieszawie. Bezprawnie polecił aresztować Józefa Świątkowskiego. M. in. ustalono, że b. starosta prowadził w dalszym ciągu nawet po zwolnieniu go z zajmowanego stanowiska bardzo hulawczy tryb życia.

Komisja Specjalna stanawszy na stanowisku, że Ignatowicz jest szkodnikiem i w dalszym ciągu unika pracy, orzekła skazanie go na rok pobytu w centralnym obozie pracy przymusowej w Jaworznie.

(md.).

DYŻURY APTEK:

Dziś Pl. Wolności

Dzisiaj

ŚRODA

26

CZERWCA

Jana i Pawła

Kalendarzyk słowiański

Zdziwoja

Słońce:

wschód o godzinie 5.15

zachód o godzinie 20.01

KARETKA POGOTOWIA RATUNKOWEGO PCK Włocławek. W godzinach biurowych: Centrala PCK, Piusa XI Nr. 8, tel. 13-32. W godzinach pozabiurowych i w nocy: Dom Noclegowy PCK, Przedmiejska 1, tel. 15-41.

W lusterku

Głośnie rozmowy

„Stara cegielnię“ nam wystawiono w teatrze, owszem — napięcie, nerwy, a tu o strojach pięknych pań grono siedząc tuż za mną mówi bez przerwy.

Rozmowy lubię, lecz w czasie sztuki rozmawiać głośnie wszak nie wypada, bo nie przychodzi, o pani, słuchać, co chcesz o strojach z kimś tam pogadać.

Agagit.

Na zarządzenie Wojewódzkiej Międzypartyjnej Komisji do spraw głosowania ludowego, wszystkie samochody winny być udekorowane plakatami.

Dzisiejsza procesja. Dziś o godz. 18-ej w kościele św. Stanisława zostaną odprawione nieszpory, po czym wyruszy procesja Bożego Ciała ulicami: Wiejską, Długą, Kapitulną, Chłodną i Wiejską do kościoła św. Stanisława. Ołtarz pierwszy będzie znajdował się przy ul. Wiejskiej (sklep Staszaka), drugi — przy ulicy Długiej, trzeci — przy ul. Kapitulnej i czwarty przy ul. Chłodnej. Celebrował procesję będzie ks. prob. Gościński.

W oktawę Bożego Ciała. W niedzielę, dnia 23 czerwca odbyły się dwie procesje Bożego Ciała.

1. Z parafii św. Jana. Procesję celebrował J. E. Ks. Biskup Radoński. Przy pierwszym ołtarzu zbudowanym przez młodzież harcerską i PCK uczęszczającą do Gimnazjum M. Kopnickiej ewangelia została odczytana przez ks. Wieczorka. Przy drugim ołtarzu, zbudowanym przez młodzież gimnazjum Długosza ewangelie odczytał ks. Gościński. Następnie procesja przeszła na Plac Dąbrowskiego do ołtarza zbudowanego staraniem b. Więźniów Politycznych. Ewangelie odczytał O. Gwardian Szlągowski. Przy ołtarzu czwartym zbudowanym na Starym Rynku przez Cechy Rzemieślnicze ewangelie odczytał ks. prał. dr. Borowski. Po procesji zostało wygłoszone kazanie przez ks. Kaika.

2. Z parafii św. Stanisława. Procesja Bożego Ciała była celebrowana przez ks. kan. dr. Biskupskiego. Pierwszy ołtarz był zbudowany na ulicy Kościuszki przez Fabrykę Druktów, drugi ołtarz znajdował się przy ul. Cichej r. Wolności, trzeci na ulicy Rolniczej, zbudowany przez firmę „Impregnacja“. Czwarty ołtarz znajdował się na ul. Kościelnej. Był to ołtarz prowizoryczny, ustawiony na przedce bowiem ci, którzy podjęli się wybudowania ołtarza na ul. POW w ostatniej chwili wycofali się z dobrowoli na siebie przyjętego obowiązku. Ulice: Kościuszki, Cicha, Wolność, Rolnicza i Kościelna, którymi procesja przechodziła były ładnie udekorowane.

W czasie procesji pienia religijne były wykonane przez chór parafialny.

Liceum Papiernicze. W dniu 1 września 1946 r. zostaje otwarte we Włocławku (woj. Pomorskie) pierwsze w kraju Liceum Papiernicze.

Czas trwania nauki wynosi 3 lata. Ukończenie liceum daje tytuł technika-papiernika oraz prawo wstępu na Politechnikę.

Zadaniem liceum jest przygotowanie odpowiednio kwalifikowanych sił dla potrzeb przemysłu celulozowo-papierniczego do pracy w laboratorium i w ruchu. Przyczyną specjalizacja w dziale laboratoryjno-analitycznym otwiera drogę do stanowisk samodzielnych analityków w dużych zakładach i kierowników laboratoriów w małych zakładach; w dziale produkcyjno-wytwórczym - zmianowych, starszych majstrów, kierowników oddziałów w fabrykach papieru, celulozy i tektury oraz w dziale produkcyjno-przetwórczym - samodzielnych kierowników w fabrykach gilz, pudełek, zeszytów i t. p.

Do liceum mogą wstępować absolwenci gimnazjów ogólnokształcących i zawodowych. Przy liceum otwarta będzie bursa dla uczniów.

Zgłoszenie należy kierować pod adresem:

Liceum i Gimnazjum Mechaniczne — Włocławek, ul. Rolińskiego 2.

Dodatkowych wyjaśnień udziela Centralny Zarząd Przemysłu Papierniczego — Referat Szkolny — Łódź, ul. Śródmiejska 11.

(md.).

Za podpalenie. Przewodniczący S. O. J. Zaniewski, w asyście ławn. St. Wojciechowskiego, i L. Kowalskiego rozpatrywał sprawę Bolesława Lewandowskiego, ur. 15.2.1910 r. Kobyła Łąka, gm. Chodecz, pow. włocławskiego.

Wymieniony w dniu 4.4. rb. w Kłotnie, podpalił stertę słomy, należąca do Stanisława Woźniaka. Ogień się rozszerzył i spłonęły wszystkie budynki gospodarskie oraz dom mieszkalny Woźniaka.

Sąd skazał Lewandowskiego na 12 lat więzienia z pozbawieniem wszelkich praw na okres 5 lat.

(md.).

Wielki wiec publiczny. W ub. sobotę staraniem Rady Pow. Zw. Zaw. na Pl. Dąbrowskiego, odbył się wielki wiec publiczny przy udziale przeszło 5 tys. osób.

Zagajenie i słowo wstępne wygłosił przew. Pow. Rady Z. Z. obywatel Z. Bartosiewicz. Z kolei w sprawie Referendum Ludowego przemawiali ob. ob. Wiśniewski, inż. Sokołowski, Błaszczyk, kpt. Mydłowski i wicestarosta St. Czekański.

Po uchwaleniu rezolucji która opiewała na wszystkie trzy pytania „tak“, zebrani z transparentami udali się pochodem ulicami: Pierackiego, Warszawską, Pl. Wolności, 3 Maja, Cyganką i Brzeską na ul. Słowackiego gdzie przy lokalu Zw. Zaw. pochód został rozwiązany.

(md.).

Przedwojenne dowody osobiste, ważne. Wszystkie dowody osobiste wydane do 1939 r. przez Zarządy Miejskie czy Starostwa Powiatowe, nie zostały unieważnione. Niehonorowanie tych dokumentów, jest niezgodne ze stanem prawnym, a z punktu widzenia interesów państwowych i obywateli, niedopuszczalne.

W sprawie powyższej, wydany został specjalny okólnik Urzędu Woj. Pomorskiego, Wydział Społ. Pol. (Oddz. Porządku Publ.). (md.)

Walne Zebranie Związku Zaw. Prac. Instytucji Społecznych. Ponieważ zwołane w swoim czasie Walne zebranie ZZPIS, z powodu zbyt małej ilości członków nie doszło do skutku, Zarząd Zw. zwołuje zebranie na dzień 26 bm. (środa) g. 17 (5 pp.) Zebranie odbędzie się w lokalu Rady ZZ przy ul. Słowackiego Nr. 1.

Do Obywateli miasta Włocławka! Reaktywowany w swej działalności Polski Związek Zachodni rozwija swoją działalność również na terenie miasta Włocławka i powiatu włocławskiego.

Każdy z Was, obywatele, wie — czego chce i do czego dąży Polski Związek Zachodni. Od chwili odzyskania przastarych ziem polskich nad Odrą i Nysą, Polski Związek Zachodni niezmordowanie walczy o polskość na tych ziemiach i o związanie ich duchowo, gospodarczo i politycznie po wszystkie wieki z Rzeczpospolitą.

Działalność Polskiego Związku Zachodniego będzie jednak jeszcze wydajniejsza, jeśli w szeregach jego skupią się wszyscy obywatele Polacy, którzy, pomimo krwawej 6-cio letniej okupacji hitlerowskiej, czynią wszystko, ażeby nie dopuścić do ponownego rozlania się dziczy germańskiej na ziemiach słowiańskich.

Polski Związek Zachodni dotrzeć chce do każdego mieszkańca naszego miasta! Każdy obywatel Włocławka, czy robotnik, czy inteligent, biedny czy bogaty, zwolennik tej, czy innej partii politycznej, — słowem każdy Polak wstąpić winien w szeregi Polskiego Związku Zachodniego.

Zbudujemy na terenie Włocławka organizację silną, potężną, która na swym odcinku przejmie w swe ręce rolę orędowniczką o nienaruszalność granic zachodnich oraz o jak najszersze zagospodarowanie tych obszarów.

Obywatele Włocławka!

Nie zwlekajcie! Jeszcze dziś stańcie się członkami Polskiego Związku Zachodniego!

Sekretariat PZZ. we Włocławku, przy ul. Cyganka Nr. 18, przyjmuje zapisy codziennie od godz. 9—12 i od godz. 14—17.

Radiofonizacja miasta. Na terenie miasta odbiorników radiowych zarejestrowano — 1.150, głośników radiowych — 757.

W stosunku do liczby mieszkańców są to jeszcze znikome liczby.

Musimy wszystkich wyłowić. Do Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa, w ostatnim czasie wpłynęło 30 spraw przeciwko niemcom, którzy podczas okupacji gnębili i prześladowali polskich obywateli (ki). W każdym wypadku przeprowadzane zostaje dochodzenie.

Teroryści i gnębielcy Narodu Polskiego postawieni zostaną przed obliczem Sądu Specjalnego. (md.)

Ten koncert udał się doskonale. W ubiegły piątek, 21 bm. w sali Teatru Ziemi Kujawskiej odbył się koncert symfoniczny, urządzony staraniem Klubu Literacko-Artystycznego. Program wypełniony był występem warszawskiej śpiewaczki, ob. Julii Brodowskiej i produkcjami orkiestry Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Śpiew ob. Brodowskiej, głęboki sopran dramatyczny, dowiódł wysokiej klasy śpiewaczki. Zarówno interpretacja wykonanych utworów, jak i frazowanie znamionują dużą rutynę i doskonale przeszkolenie, które osiąga się tylko długimi studiami i wyższym wykształceniem muzycznym. Te wysokie wartości śpiewu ob. Brodowskiej zaznaczyły się we wszystkich jej utworach, ale specjalnie w ariach z opery „Halka“ i z „Madame Butterfly“. Sluchacze nagrodzili artystkę rzesistymi oklaskami.

Wyraźnie podciąga się na coraz wyższy poziom orkiestra Związku Nauczycielstwa. Jest to bez wątpienia zasługą dyrygenta, ob. prof. Niwińskiego. W wykonywanych na koncercie utworach uderzało nas doskonale zgranie się instrumentów, czystość brzmienia i doskonała rytmika, co jest specjalnym talentem prof. Niwińskiego. Najlepiej wypadły: „W klasztorze“ Borodina, „Przebudzenie się wiosny“ Bacha i walc kompozycji prof. Niwińskiego.

Na wielkie uznanie zasługuje doskonały, inteligentny akompaniament ob. Czuchowskiej.

Całość koncertu wypadła niezwykle miło i dostarczyła słuchaczom sumę pięknych odczuć artystycznych.

Przy nagromadzeniu się ostatnio wielu imprez różnego rodzaju trudno było oczekiwać większej frekwencji, niż była (około 200 osób). Ale niżej podpisany pamięta np. występ pewnego sławnego basy w Fryburgu Szwajcarskim, który zgromadził aż... 4 słuchaczy. Nie było więc tak źle pod tym względem na koncercie piątkowym. A mamy niepłoną nadzieję, że przy większych wysiłkach organizatorów na koncertach następnych będzie jeszcze lepiej. Musimy koniecznie uczynić Włocławek muzycznym. Są wszelkie szanse ku temu. Jeszcze tylko trochę wspólnych wysiłków w tym kierunku. Takie rzeczy trzeba jednakże wypracować. Z. Ar.

„Święto Matki“ pod tym niepozornym tytułem wystawił referat imprezowy Komendy Ośrodka Harcererek bań fantastyczną pióra ob. M. Kotoskiej. Całość przedstawia nie tylko wartość wychowawczą ze względu na myśl przewodnią sztuki, jaką jest miłość dla matki, ale i artystyczną wartość ze względu na bogactwo treści, efektów artystycznych, tańce, śpiewy, popisy zespołów dziecięcych, bogactwo kostiumów etc.

Najwięcej zainteresowania budzą dzieci w wieku od 2—3 lat, a wśród nich malutka Kubecka. Właściwie grają dobrze wszystkie dzieci, i starsze dziewczęta.

Charakterystyczny i doskonały w swojej roli jest Antek klawisz, łobuziak z Powiśla, wyróżniają się też pasterka, Zosia Buczkowska w roli Krysi, góralka i pozostałe artystki.

Sztuka przedstawia wartość nie tylko dla dzieci, ale i dla dorosłych, którzy patrząc na to radosne widowisko w którym dzieci debiutują — zapominają o troskach i kłopotach dnia codziennego.

Na ogólne żądanie publiczności sztuka będzie powtórzona.

Wystawa prac ręcznych i robót w Przedszkolu Miejskim. W ramach „Święta Dziecka Przedszkolnego“ w dniu 19.6.46 r. w godzinach od 12 do 15 odbyła się w Przedszkolu Miejskim przy ul. Nowomiejskiej wystawa prac ręcznych i robót dzieci przedszkolnych połączona z zabawą, podczas której dzieci tańczyły, śpiewały, wygłaszały wierszyki, solo i zbiorowo.

Na uroczystość przybyli: Wiceprezydent m. Włocławka ob. Bombolski Referant Szkolny ob. Kozłowski, przedstawiciel RTPD. ob. Rombel oraz liczna rzesza rodziców.

Pokaz prac ręcznych i rysunków, świetnie wykonane tańce ludowe odczocho odśpiewane piosenki, śmiało wygłoszone wierszyki zainteresowały obecnych i przekonały zebranych, że dzieci pod uśmiechniętym kierownictwem i przy dużym wkładzie pracy Kierowniczkii Przedszkola ob. K. Skowrońskiej po przez zabawę wychowują się i przygotowują się do dalszej pracy w szkole powszechnej.

Uroczystość dla dzieci zakończyło smaczne i obfite śniadanie, urządzone staraniem istniejącego przy Przedszkolu od 15.4.45 r. Koła Opiekunów, które na cele ze swoją przewodniczącą, ob. H. Stokwizową i wszystkimi pozostałymi członkiniami nie szczędzi trudu i ofiar w pracy dla dobra dzieci Przedszkola przy ul. Nowomiejskiej.

Ogłoszenie

Wydział Aprowizacji i Handlu m. Włocławka podaje do ogólnej wiadomości, że od dnia 26 czerwca do 4 lipca br. sprzedawane będzie obuwie brezentowe w rozdzielni „Ogniwo“ ul. 3 Maja 27/29, na karty żywnościowe kat. I prac. z m-ca kwietnia br. na odcinek Nr. 23.

W tym celu zakłady pracy sporządzą wykazy imienne (w 2-ch egzemplarzach) swych pracowników zgodne z tymi plac na dzień 1 kwietnia br. przedstawiają je w Wydziale Aprowizacji m. Włocławka ul. Kościuszki 12, pokój Nr. 8 do ostemplowania, po czym ostemplowany wykaz wraz z odcinkami należy złożyć w rozdzielni „Ogniwo“ celem otrzymania obuwia.

Listy zostaną sprawdzone z listami plac przez specjalnych kontrolerów.

Cena obuwia za 1 parę:

obuwie męskie	zł. 160.—
„ damskie	zł. 142.—
„ dziecięce	zł. 116.—

Pracownicy przyjęci w międzyczasie, którzy wykazą się posiadaniem karty żywn. kat. I prac. m-ca kwietnia r. b. mogą być umieszczeni na liście.

ZA PREZYDENTA MIASTA

(—) Stanisław Czarkowski

Ławnik Zarządu miejskiego.

Włocławek, dnia 25.6.46 r.

Żegluga Państwowa

Z dniem 1 lipca r. b. wprowadzony zostaje

nowy rozkład odejścia statków z WŁOCŁAWKA

a mianowicie:

do GDAŃSKA

(nar. zic na skutek zawalenia mostu w Fordonie — do Torunia)

godz. 6-to

do WARSZAWY

godz. 7-ma

Zarząd Miejski we Włocławku
WYDZIAŁ OGÓLNY
Nr. I. 02—5/46

Obwieszczenie

Na podstawie zarządzenia Urzędu Wójewódzkiego Pomorskiego z dnia 18.6. r. b. L. dz. Sp. 1605/46 dotyczącego dostarczenia środków przewozowych w okresie Głosowania Ludowego podaje do publicznej wiadomości poniższy wyciąg z okólnika Nr. 30 Ministra Administracji Publicznej z dnia 12.6. r. b. L. d. IV. AA. 2440/46 jak następuje:

W oparciu na art. 8 ust. 1 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24.10.1934 r. o świadczeniach osobistych (jednolity tekst Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 354 z 1939 r.) oraz na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 6.6.1946 r., po porozumieniu się z Ministerstwem Bezpieczeństwa Publicznego, zarządzam, co następuje:

„Wszystkie urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe, jak również inne osoby prawa publicznego, oraz wszystkie osoby prywatne, zarówno fizyczne jak i prawne, obowiązane są na żądanie władz dostarczać w czasie od dnia 25 czerwca do dnia 3 lipca 1946 r. dla potrzeb organów bezpieczeństwa i dla potrzeb Komisji Głosowania Ludowego wszelkich pojazdów mechanicznych, podwódek i innych środków przewozowych, jakie znajdują się w ich posiadaniu.

Obowiązek świadczenia obejmuje środki przewozowe wraz z obsługą; pojazdy mechaniczne winny być oddane do użytku władz z materiałem pędym potrzebnym do przejazdu 100 km., pojazdy konne powinny być zaopatrzone w paszę dla koni na czas 48 godzin.

Uprawnionymi do żądania wykonania wymienionych świadczeń są Wojewodowie, Prezydenci m. st. Warszawy i m. Łodzi, Starostowie powiatowi i Prezydenci miast, pełniących funkcje starostów grodzkich — wyłącznie dla potrzeb bezpieczeństwa i dla potrzeb Głosowania Ludowego.

Podkreślam, że żądanie omawianych świadczeń osobistych winno być ograniczone tylko do istotnych potrzeb i nie powinno być stosowane do rolników, zajętych pilnymi robotami rolnymi, a w szczególności zwózką siana. Nie może ono zahamować życia gospodarczego i normalnego toku czynności, związanych z aprowizacją ludności, chyba, że ważne względy bezpieczeństwa publicznego wymagać będą natychmiastowych świadczeń.

Od tego obowiązku świadczeń osobistych wyłączone są cudzoziemskie placówki dyplomatyczne i konsularne w Polsce, przedsiębiorstwo „Polska Poczta, Telefon i Telegraf“ oraz instytucje dysponujące samochodami sanitarnymi“.

Jednocześnie nadmieniam, że wszelkie ewentualne roszczenia z tytułu należnego wynagrodzenia za przedmiotowe świadczenia osobiste będą załatwiane w trybie art. 13 wyżej cytowanego rozporządzenia po zakończeniu akcji związanej z Głosowaniem Ludowym.

PREZYDENT MIASTA

(—) I. Kubecki.

Włocławek, dnia 21 czerwca 1946 r.

OGŁOSZENIE

W czwartek o godz. 18 odbędzie się ogólne zebranie członków PPS. w lokalu własnym, Stodólna 31. Obecnie 56.

Ogłoszenia drobne

UNIEWAŻNIAM zgubione dokumenty: odcisk palca, kartę rejestracyjną RKU na nazwisko Zbigniewa Ryńca ul. Starodębska 19.

UNIEWAŻNIAM legitymację szkolną Marii Kutner, Łęska 2.

UNIEWAŻNIAM zgubiony odcisk palca wystawiony na nazwisko: Retecka Helena, Włocławek, Kościuszki 24.

UNIEWAŻNIAM skradzioną kenkartę na nazwisko: Zofia Kulikow i świadectwo ślubu na nazwisko Włodzimierz Kulikow, Włocławek, Chmielna 16.

UWAGA! Każda pani, której brakuje żywności w spiżarni, niech się zaopatrzy w paszteciami BAR „Warszawianka“, na Zapiecku, róg 3 Maja

GENY OGŁOSZEN: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania roduin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerok., 1 szpalta po 5 zł., reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Admin. nie odpowiada. E—12360 PRENUMERATA MIESIĘCZNA 60 zł., z przesyłką pocztową 70 zł.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACJA codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8 do 12 i od 2 do 5-ej. W soboty od 8 do 12-ej.

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4, Tel. 11-26.

Naczelny Redaktor: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10—12 z wyj. dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się.

WYDAWCA: POWIATOWA RADA NARODOWA WE WŁOCŁAWKU.

DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4. Odpowiedz. za pismo Kolegium Redakcyjne.